

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-63>

УДК 351:005.336.1:316.4(477)

Прогонюк Людмила Юріївна

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування і
міжнародної економіки,
Миколаївський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0376-5079>

Liudmyla Prohoniuk

Mykolaiv National Agrarian University

**АНАЛІЗ БЕЗПЕКОВИХ ЗАГРОЗ ТА ЇХ ВПЛИВ НА
СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ****ANALYSIS OF SECURITY THREATS AND THEIR IMPACT
ON THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL
COMMUNITIES OF UKRAINE**

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз безпекових загроз та їх впливу на стале розвиток територіальних громад України в умовах воєнного стану. Досліджено сучасні підходи до оцінювання рівня безпеки громад, визначено ключові фактори ризику, що впливають на економічну стабільність, соціальну згуртованість та інституційну спроможність місцевого самоврядування. Розкрито роль державних органів влади, органів місцевого самоврядування, громадських інституцій та міжнародних партнерів. Обґрунтовано необхідність впровадження інтегрованого підходу до управління ризиками, що поєднує превентивні, адаптаційні, кризові та відновлювальні заходи з урахуванням специфіки розвитку окремих територій. Запропоновано практичні рекомендації щодо удосконалення стратегічного планування, підвищення стійкості громад до зовнішніх та внутрішніх викликів.

Ключові слова: сталий розвиток, територіальні громади, безпекові загрози, управління ризиками, стійкість, моніторинг, стратегічне планування, війна, місцеве самоврядування.

Summary. The article examines the impact of security threats on the sustainable development of territorial communities in Ukraine under conditions of full-scale war, post-pandemic challenges, and humanitarian crises. It analyzes the theoretical and methodological foundations of sustainable development, the role of monitoring and assessment systems, and the influence of internal and external security risks on the economic, social, and environmental stability of communities. Special attention is given to the involvement of state authorities, local self-government bodies, civil society, and international partners in ensuring community security, as well as to the formation of stakeholder maps to improve coordination and decision-making processes. The study presents an integrated risk management approach that combines preventive, crisis response, and recovery measures, enabling communities to reduce vulnerabilities, promptly respond to threats, and maintain resilience. The article highlights practical examples from programs supporting the restoration, resilience, and security of Ukrainian communities, emphasizing the development of strategic plans that include energy and water supply security, civil protection, fire safety, public space safety, and social cohesion. The findings demonstrate that effective sustainable development in conflict-affected areas requires the integration of security considerations into local planning, the adaptation of global sustainable development indicators to national and regional contexts, and continuous monitoring to identify emerging risks. The proposed recommendations can serve as methodological guidance for local authorities and stakeholders to strengthen institutional capacity, ensure coordinated action, and create a safe and balanced environment for long-term community development. The results of the study can be used as practical frameworks for improving religion and adapting the power of structural communications related to complex and multidimensional threats. Moreover, the developed measures contribute to the development of strategies supported by strategic policies and support the improvement of strategies aimed at promoting the development of strategies.

Keywords: sustainable development, territorial communities, security threats, risk management, resilience, monitoring, strategic planning, war, local self-government.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена безпрецедентною трансформацією глобального та національного безпекового

середовища, в якому війни, збройні конфлікти, тероризм, наркобізнес, екологічні катастрофи, анексії та окупації, а також наслідки постпанде-

мічної кризи набули надглобального характеру. Такі виклики потребують консолідованих зусиль держав, активізації міжнародного співробітництва та пошуку комплексних управлінських рішень, спрямованих на забезпечення безпеки і сталого розвитку. В умовах євроінтеграційного курсу та післявоєнного відновлення України особливої значущості набуває формування сучасної парадигми безпеки, яка б інтегрувала принципи справедливості, стійкості та довгострокового розвитку територіальних громад.

До 2022 року безпекові програми в Україні переважно орієнтувалися на забезпечення громадського порядку, профілактику правопорушень та базовий цивільний захист. Однак повномасштабна війна зумовила переосмислення сутності безпеки та необхідність формування нових механізмів її забезпечення на локальному рівні. Відбулася суттєва трансформація структури безпекових програм і кола залучених стейкхолдерів, що особливо проявилось у прифронтових регіонах та на деокупованих територіях, де органи місцевого самоврядування зіткнулися з безпрецедентними ризиками та загрозами. Сучасне розуміння безпеки територіальних громад виходить за межі суто фізичного захисту та охоплює соціальну згуртованість, психологічну стійкість населення, інформаційну безпеку, економічну стабільність і спроможність інституцій до антикризового управління. У такому контексті постає наукова потреба в комплексному аналізі безпекових загроз та оцінці їх впливу на сталий розвиток територіальних громад, що обумовлює актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання безпеки сталого розвитку територіальних громад України активно досліджуються вітчизняними науковцями в умовах сучасних безпекових викликів. У монографії Наталії Павліхі (у співавторстві) обґрунтовано теоретико-методологічні засади формування безпеки сталого розвитку регіонів і територіальних громад на основі інклюзивного зростання [1]. Подібні аспекти сталого розвитку територіальних одиниць розкрито у дослідженнях Віктора Неймута, де акцентовано увагу на стратегічних підходах до забезпечення збалансованого розвитку громад [2]. Особливості функціонування територіальних громад у сучасних воєнних умовах висвітлено у праці Олександра Колодій, який доводить спроможність громад підтримувати економічну активність і нарощувати доходи навіть у період повномасштабного вторгнення, водночас наголошуючи на необхідності зміцнення їх фінансової спроможності [3]. Дослідження Мирослава Бурик присвячене аналізу загроз економічній безпеці територіальних громад в умовах бойових дій [4]. Комплексний підхід до оцінки стійкості територіальних громад України в умовах військової агресії, економіч-

ної нестабільності та соціальних змін представлено у працях Тетяни Штенко, Андрія Кречик та Оксани Кривець [5]. Узагальнення наукових напрацювань свідчить про значну увагу дослідників до проблем стійкості та безпеки розвитку громад, що зумовлює необхідність подальшого комплексного аналізу впливу безпекових загроз на їх сталий розвиток.

Метою статті є комплексний аналіз безпекових загроз та оцінка їх впливу на сталий розвиток територіальних громад України, а також обґрунтування підходів до вдосконалення системи управління їх розвитком в умовах мінливого безпекового середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дефініція «сталий розвиток» є багатогранною та охоплює економічну, соціальну й екологічну складові, що відображають збалансований розвиток суспільства у довгостроковій перспективі. Як зазначає Тарас Панчишин, концепція сталого розвитку спрямована на досягнення соціальної справедливості, економічної стабільності та раціонального використання природних ресурсів із метою збереження довкілля, подолання бідності, зменшення соціальної диференціації та забезпечення добробуту населення відповідно до глобальних цілей розвитку [6]. Розвиваючи це положення, М. Патинська трактує сталий розвиток територіальних громад як безперервний і тривалий процес кількісних і якісних змін у задоволенні потреб населення громади, що забезпечується через узгоджену реалізацію управлінських, економічних, соціальних та природоохоронних заходів. Науковиця підкреслює, що ефективний перехід громад на засади сталого розвитку можливий за умови стратегічного планування, постійного моніторингу результативності управлінських рішень та формування функціонально-організаційної моделі управління, яка враховує ресурсний потенціал території та вплив зовнішніх і внутрішніх чинників [7].

У контексті децентралізаційних змін сталий розвиток територіальних громад передбачає формування самодостатніх локальних систем, здатних забезпечувати підвищення якості життя населення у довгостроковій перспективі. За визначенням К. Бліщук, це процес збалансованого економічного, соціального та екологічного розвитку, ефективного управління ресурсами і послугами, а також раціонального розподілу повноважень між центральними та місцевими органами влади [8]. Такий підхід створює основу для формування стабільного середовища життєдіяльності громад та збереження ресурсного потенціалу для майбутніх поколінь. Отже, узагальнення наукових підходів до трактування поняття сталого розвитку територіальних громад дозволяє перейти до розгляду інструментарію його практичної оцінки.

Адже сам по собі сталий розвиток є динамічним процесом, що зазнає постійного впливу зовнішніх і внутрішніх чинників, серед яких особливе місце посідають безпекові ризики сучасного середовища.

У цьому контексті ключового значення набуває моніторинг сталого розвитку територіальних громад як системний процес збору, аналізу та інтерпретації показників їх соціально-економічного, екологічного та інституційного розвитку. Саме моніторинг дає змогу своєчасно виявити зміни у траєкторії розвитку громад, визначити ступінь впливу безпекових загроз на їх функціонування та адаптаційні можливості, а також оцінити ефективність управлінських рішень у мінливому безпековому середовищі. Таким чином, перехід до методики моніторингу сталого розвитку є логічним етапом дослідження, що дозволяє кількісно та якісно оцінити, як безпекові виклики трансформують потенціал і стратегічні пріоритети розвитку територіальних громад.

Підкреслюючи значення моніторингу як інструменту оцінювання динаміки сталого розвитку територіальних громад, слід зазначити, що дана проблематика перебуває в центрі уваги світової наукової спільноти. Це зумовлено тим, що забезпечення збалансованого розвитку потребує формування ефективної системи оцінки результативності державної та місцевої політики в економічній, соціальній та екологічній сферах. Саме тому у наукових дослідженнях наголошується на необхідності розроблення чіткої системи індикаторів, які слугують основою для прийняття стратегічних управлінських рішень на різних рівнях управління.

Ключовим документом, що започаткував глобальну систему моніторингу сталого розвитку, стала Програма дій «Порядок денний на XXI століття» (Agenda 21), ухвалена на Конференції ООН у Ріо-де-Жанейро у 1992 році [9]. Подальший розвиток цієї концепції закріплено в Цілях сталого розвитку (ЦСР) ООН до 2030 року, для кожної з яких було визначено конкретні цільові орієнтири та понад 230 показників [10]. У вересні 2019 року Президент України підписав указ «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», яким ЦСР визначено стратегічними орієнтирами для розроблення програмних документів і нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення збалансованого економічного, соціального та екологічного розвитку держави [15]. Інтеграція ЦСР у систему публічного управління сприяє зміцненню інституційної спроможності органів влади та підвищенню ефективності управлінських рішень. Запровадження моніторингу ЦСР в Україні відбулося після адаптації глобальних цілей до національних умов та здійснення оцінки прогресу в рамках підготовки національних оглядів.

Враховуючи, що глобальна система ЦСР містить 232 індикатори, не всі з них є релевантними через обмеженість статистичних даних. Тому в Україні сформовано систему національних індикаторів сталого розвитку, пріоритет у якій надано показникам, що забезпечуються офіційною статистичною системою.

У науковому просторі України питання моніторингу сталого розвитку активно досліджуються вітчизняними науковцями. Зокрема, у працях О. Ігнат та Т. Маматова підкреслюється важливість інформаційної прозорості, доступності даних та участі громадськості в оцінюванні сталого розвитку територій, а також інтеграції моніторингової системи у процеси стратегічного планування [11]. Дослідження С. Федина [12] та В. Медвідь [13] акцентують на необхідності адаптації міжнародних підходів до українських реалій, звертаючи увагу на проблеми неповноти статистичних даних, відсутності єдиної методики формування індикаторів на місцевому рівні та недостатньої узгодженості нормативного забезпечення. Як зазначає Д. Погорелов, системи моніторингу в різних країнах відрізняються залежно від рівня розвитку та організації управління, що дозволяє виокремити централізовану, децентралізовану та гібридну моделі їх побудови [14].

Для забезпечення переходу до сталого розвитку держав і територіальних систем важливого значення набуває формування системи узагальнених показників, що відображають стан і динаміку соціально-економічних, екологічних та інституційних процесів. Такими узагальнюючими характеристиками виступають індикатори та індекси сталого розвитку, які дають змогу здійснювати кількісну оцінку поточного стану, прогнозувати тенденції розвитку та обґрунтовувати управлінські рішення. Використання індикаторів дозволяє у доступній формі відображати складні процеси розвитку територій, інформувати зацікавлені сторони та підвищувати обґрунтованість стратегічного планування.

Водночас повноцінний моніторинг усіх показників сталого розвитку є складним завданням, тому на практиці доцільно зосереджуватися на інтегральних індикаторах, що підлягають постійному контролю та коригуванню. Одним із ключових таких показників є якість життя населення, яка інтегрує рівень матеріального забезпечення, стан соціальної сфери та екологічні умови проживання. Разом з тим, як зазначає В. Артеменко, на сьогодні відсутня універсальна методика комплексної оцінки якості життя, що ускладнює формування єдиної системи індикаторів сталого розвитку [16].

З огляду на зазначене, подальше дослідження потребує зосередження не лише на вимірюванні результатів розвитку, а й на виявленні факторів,

що визначають його траєкторію. У сучасних умовах ключовими серед них виступають безпекові загрози, які суттєво трансформують соціально-економічні та інституційні процеси на місцевому рівні. Це обумовлює необхідність переходу до аналізу безпекових загроз та їх впливу на сталий розвиток територіальних громад України.

До загроз економічної безпеки територіальних громад доцільно відносити ті події у внутрішньому чи зовнішньому середовищі, що спричиняють негативні зміни в їх соціально-економічному розвитку. Актуальні загрози характеризуються високою ймовірністю реалізації у найближчій перспективі та потребують оперативного реагування, тоді як потенційні загрози мають нижчу ймовірність прояву, однак з часом можуть посилюватися, що зумовлює необхідність завчасного формування ефективних управлінських стратегій.

Близьким за змістом до поняття «загроза» є категорія «ризик», яка відображає можливість виникнення небажаних наслідків діяльності суб'єкта в умовах невизначеності та неповноти інформації. Рівень ризику безпосередньо залежить від якості управлінських рішень і впливу соціально-політичних та правових чинників, що особливо актуально для територіальних громад, функціонування яких відбувається в умовах постійних трансформацій безпекового середовища.

Сучасні умови воєнних викликів зумовили суттєве підвищення пріоритетності безпекових питань у діяльності територіальних громад. Зокрема, значна частка представників органів місцевого самоврядування відзначає кардинальну зміну підходів до забезпечення безпеки після початку повномасштабної агресії, що проявляється у зростанні видатків місцевих бюджетів на безпекові програми, створенні спеціалізованих структур з питань безпеки та активному впровадженні превентивних і інноваційних рішень. Водночас посилюється міжмуніципальна співпраця та зростає рівень залучення громадськості до формування безпекової політики, що свідчить про поступовий перехід до комплексного підходу, який поєднує фізичні, соціальні та інституційні аспекти безпеки як важливого чинника сталого розвитку територіальних громад.

Практичним прикладом для нашого дослідження слугує досвід реалізації напрямку «Безпека, захищеність, стійкість» у межах проєкту VNG International Агентства міжнародного співробітництва Асоціації муніципалітетів Нідерландів [17]. Запроваджені у громадах програми підвищення стійкості продемонстрували ефективність системного підходу до управління ризиками, що поєднує оцінку загроз, визначення пріоритетних напрямів безпеки та планування конкретних заходів реагування. Узагальнення цього досвіду дозволяє розглядати його як основу

для формування методичних рекомендацій щодо стратегічного планування безпекового розвитку територіальних громад. Його доцільно розглядати як методичну пропозицію для територіальних громад щодо формування стратегічних напрямів безпекового планування в умовах воєнних ризиків. Йдеться про перехід від фрагментарних рішень до системного стратегічного підходу, що базується на оцінці загроз і спрямований на підвищення стійкості розвитку громади.

У межах такого підходу пропонується орієнтувати стратегічне планування на пріоритетні напрями убезпечення ключових ризиків: енергетичну безпеку (резервні джерела живлення, локальна генерація), надійність водопостачання і водовідведення (резерви води, автономні системи), розвиток цивільного захисту та інформування населення (системи оповіщення, пункти підтримки), посилення пожежної безпеки й реагування на надзвичайні ситуації (добровільні пожежні команди, муніципальні безпекові центри), а також безпеку громадського простору (системи відеоспостереження). Комплексна реалізація цих напрямів у стратегічних документах дозволяє громадам мінімізувати безпекові загрози та забезпечити стійку траєкторію розвитку навіть в умовах тривалої невизначеності.

Формування ефективної системи стратегічного планування безпеки територіальних громад потребує врахування не лише внутрішніх ресурсів громади, а й широкого кола зовнішніх суб'єктів, залучених до забезпечення безпечного середовища. Йдеться про державні правоохоронні та антикорупційні органи, судову систему, органи місцевого самоврядування, громадськість, а також партнерські громади в межах міжмуніципального співробітництва. Зокрема, важливу роль у захисті прав громадян та протидії загрозам відіграють такі інституції, як Бюро економічної безпеки, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Спеціалізована антикорупційна прокуратура та судова система України.

Водночас органи місцевого самоврядування виступають самостійними суб'єктами забезпечення національної безпеки, наділеними відповідними повноваженнями та відповідальністю за стан життєдіяльності населення на місцевому рівні. Це зумовлює необхідність побудови комплексної моделі безпеки громади, що базується на розподіленій відповідальності між державними органами, місцевою владою, громадськістю та партнерами розвитку. У такому контексті доцільним є застосування інструменту карти зацікавлених сторін (стейкхолдерів), яка дозволяє системно визначити всіх учасників процесу забезпечення безпеки, оцінити характер їх взаємодії та виявити потенційні можливості для реалізації спільних безпекових ініціатив (табл. 1)

Таблиця 1 – Ключові стейкхолдери безпекової політики громади

№	Суб'єкти реалізації стратегії безпеки громади	Їх роль
1	Органи місцевого самоврядування	Забезпечення матеріально-технічної підтримки громади та розробка і впровадження стратегії безпеки. Координація з військовими адміністраціями, поліцією та службами надзвичайних ситуацій, підготовка укриттів і навчання персоналу закладів до дій у разі загроз
2	Військові адміністрації	Координація оборонних заходів із місцевою владою, відновлення критичної інфраструктури після атак у співпраці зі стейкхолдерами та забезпечення правопорядку і безпеки в зонах бойових дій або підвищеної загрози
3	Національна поліція	Попередження правопорушень і мародерства, нагляд за громадським порядком у зонах бойових дій чи підвищених загроз, оперативне реагування на злочини та координація з військовими для захисту цивільного населення
4	Департамент пробації	Представлення інтересів осіб у кримінальних провадженнях у воєнних умовах, впровадження відновного правосуддя та реалізація програм реабілітації й реінтеграції осіб, постраждалих від наслідків війни
5	Збройні сили України (ЗСУ)	Збройні Сили України забезпечують безпеку громад у воєнних умовах, беручи участь у бойових діях, захисті цивільного населення, координації з місцевою владою, охороні гуманітарних коридорів, евакуації, відновленні територій, охороні критичної інфраструктури та розмінуванні для повернення громад до нормального життя
6	Центр безоплатної правничої допомоги	Забезпечення правової допомоги мешканцям і ВПО, включно з консультаціями, відновленням документів та вирішенням питань житла й майна, постраждалих від бойових дій
7	Служба з надзвичайних ситуацій	Запобігання вибухонебезпечним ситуаціям та пожежам, усунення наслідків надзвичайних ситуацій і координація рятувальних дій із владою та військовими у зонах бойових дій
8	Заклади охорони здоров'я	Органи охорони здоров'я забезпечують доступ до медичної допомоги та психологічної підтримки, організують мобільні пункти і реагують на медичні загрози в умовах евакуації та пошкодженої інфраструктури
9	Громадяни, громадські об'єднання	Громадськість і волонтерські ініціативи сприяють безпеці громад через інформування органів влади, участь у громадських та навчальних програмах, підтримку порядку, залучення фінансування, комунікацію з владою та координацію з міжнародними гуманітарними організаціями
12	Навчальні заклади, соціальні служби та інституції	Освітні та соціальні установи забезпечують безпеку навчального процесу, створення укриттів, навчання з реагування на загрози, а органи соціального захисту підтримують уразливі групи через гуманітарну допомогу, психологічну підтримку, фінансові виплати та програми соціальної адаптації
13.	Бізнес	Громадські ініціативи та органи громади забезпечують допомогу постраждалим, підтримку критичної інфраструктури, відновлення пошкоджених об'єктів та налагодження діалогу для забезпечення соціальної стабільності
15	Міжнародні організації	Надання гуманітарної допомоги, підтримка відновлення інфраструктури та захисту населення, залучення міжнародних ресурсів і контроль дотримання гуманітарного права у зонах бойових дій

Джерело: сформовано автором на основі [18]

На основі наведеної карти стейкхолдерів можна зробити висновок, що ефективно забезпечення безпеки територіальних громад потребує інтегрованого підходу до управління ризиками. Він передбачає координацію дій усіх учасників – державних органів, місцевого самоврядування, громадськості та міжнародних партнерів – з метою зменшення вразливостей, регулярної оцінки загроз і безперервного циклу заходів для підвищення стійкості. Такий комплексний підхід забезпечує своєчасне реагування на небезпеки, ефективно відновлення після кризових ситуацій

і поступове формування довгостроково безпечного середовища для розвитку громад.

Висновки. Сталий розвиток територіальних громад неможливий без комплексного підходу до управління економічними, соціальними та екологічними ресурсами. Моніторинг і оцінка ключових показників дозволяють своєчасно виявляти безпекові загрози та коригувати траєкторію розвитку. Практичний досвід програм підвищення стійкості громад демонструє ефективність інтегрованого підходу, який поєднує превентивні, кризові та відновлювальні заходи, а також активну участь

державних органів, місцевого самоврядування, громадськості та міжнародних партнерів. Такий підхід забезпечує оперативне реагування на небезпеки, підвищення стійкості та формування безпечного середовища для розвитку громад.

Подальше вивчення потребує розробка інтегрованих методик моніторингу сталого розвитку з урахуванням безпекових ризиків у кризових умовах, оцінка ефективності комплексних без-

пекових стратегій на рівні громад та впливу конкретних заходів на їхню стійкість, дослідження механізмів міжмуніципального співробітництва і ролі всіх стейкхолдерів у забезпеченні безпеки, а також аналіз впливу психологічних, соціальних та інформаційних факторів на згуртованість громад, рівень довіри до органів влади та готовність населення до колективних дій у кризових ситуаціях.

Список використаних джерел:

1. Безпека сталого розвитку регіонів та територіальних громад України на засадах інклюзивного зростання : монографія / Н.В. Павліха та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 516 с.
2. Неймет В. Сталый розвиток територій та інклюзивне зростання : монографія. Берегове : Закарпатсько угорський інститут імені Ференса Ракоці II, 2025. 182 с.
3. Колодій О.М. Особливості розвитку територіальних громад в сучасних воєнних умовах. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2024. № 13. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-02-05>.
4. Бурик М., Попов О. Забезпечення економічної безпеки територіальних громад в умовах бойових дій на території України. *Економіка і регіон Economics and Region*. 2023. № 4 (91). С. 243–248. [https://doi.org/10.26906/EiR.2023.4\(91\).3219](https://doi.org/10.26906/EiR.2023.4(91).3219).
5. Стешенко Т.В., Кречик А.С., Кривець О.В. Стійкість територіальних громад в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. Випуск 88, частина 1. С. 197–202. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.1.28>.
6. Панчишин Т., Вдовин М. Компоненти сталого розвитку територіальних громад та регіонів в умовах суспільно-політичних викликів. *Економіка і суспільство*. 2023. Випуск № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23>.
7. Патинська М. М. Формування категорії «сталый розвиток територіальних громад» в умовах євроінтеграційної перспективи. Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність : збірник наукових праць XV (XXVII) Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 14–15 березня 2019 р.). Київ, 2019. С. 32–33.
8. Блішук К.М. Сталый розвиток територіальних громад в контексті децентралізаційних змін. *Економічний простір*. 2024. № 190. С. 104–107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-19>.
9. Agenda 21: Programme of Action for Sustainable Development. United Nations Conference on Environment and Development. Rio de Janeiro, 1992. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/outcomedocuments/agenda21>
10. Global indicator framework for the Sustainable Development Goals and targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development. United Nations. 2021. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/>
11. Ігнат О., Маматова Т. Співробітництво територіальних громад задля забезпечення стійкості та сталого розвитку. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2022. № 5. С. 109–116. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.5.18>
12. Федина С. Формування системи індикаторів сталого розвитку для оцінювання біосоціальної економіки. *Механізм регулювання економіки*. 2019. № 4. С. 129–137. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2019.86.13>
13. Медвідь В. Ю. Моніторинг соціально-економічного розвитку територіальних громад: теоретико-методичні аспекти. *Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія «Публічне управління та адміністрування»*. 2024. Вип. 2. С. 62–67. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2024.2.7>
14. Погорелов Д.В. Моніторинг сталого розвитку: яка модель є найбільш ефективною для України? *Бізнес інформ*. 2025. № 7. С. 23–28. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-7-23-28>.
15. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 року. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019/card2#Card> (дата звернення 16.02.2026 року).
16. Артеменко В.Б. Індикатори стійкого соціально-економічного розвитку регіонів. *Регіональна економіка*. 2006. № 2. С. 90–97. URL: <https://re.gov.ua/re00/p41ag> (дата звернення 16.02.2026).
17. Посилення безпеки та стійкості громад для майбутнього відновлення: досвід VNG International. URL: <https://www.prostir.ua/?news=posylennya-bezpeky-ta-stijkosti-hromad-dlya-majbutnoho-vidnovlennya-dosvid-vng-international> (дата звернення 16.02.2026).
18. Безпека в громаді. URL: <https://cop.org.ua/ua/> (дата звернення 16.02.2026).

References:

1. Pavliखा, N. V., Tsybaliuk, I. O., Khomiuk, N. L., Voichuk, M. V., Kolomechiuk, V. V., Savchuk, A. Yu. & Tsybaliuk S. M. (2022). *Bezpeka staloho rozvytku rehioniv ta terytorialnykh hromad Ukrainy na zasadakh inkliuzyvnogo zrostannia* [Security of sustainable development of regions and territorial communities of Ukraine on the basis of inclusive growth]. Lutsk: Vezha-Druk. (in Ukrainian)
2. Neimet, V. (2025). *Stalyi rozvytok terytorii ta inkliuzyvne zrostannia* [Sustainable development of territories and inclusive growth]. Berehove: Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rákóczi II. (in Ukrainian)

3. Kolodii, O. M. (2024). *Osoblyvosti rozvytku terytorialnykh hromad v suchasnykh voiennykh umovakh* [Features of the development of territorial communities in modern military conditions]. *Problems of modern transformations*. vol. 13. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-02-05>(in Ukrainian)
4. Buryk, M., & Popov, O. (2023). Zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky terytorialnykh hromad v umovakh boiovykh dii na terytorii Ukrainy [Ensuring economic security of territorial communities in conditions of armed conflicts on the territory of Ukraine]. *Economics and Region*. vol. 4(91). pp. 243–248. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2023.4\(91\).3219](https://doi.org/10.26906/EiR.2023.4(91).3219) (in Ukrainian)
5. Steshenko, T. V., Krechyk, A. S. & Kryvets O. V. (2025). Stiikist terytorialnykh hromad v Ukraini [Sustainability of territorial communities in Ukraine]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*. vol. 88(1). pp. 197–202. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.1.28> (in Ukrainian)
6. Panchyshyn, T. & Vdovyn, M. (2023). Komponenty staloho rozvytku terytorialnykh hromad ta rehioniv v umovakh suspilno-politychnykh vykykiv [Sustainable development components of territorial communities and regions in terms of socio-political challenges]. *Economy and society*. vol. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23> (in Ukrainian)
7. Patynska, M. M. (2019). Formuvannia katehorii «stalyi rozvytok terytorialnykh hromad» v umovakh yevrointehratsiinoi perspektyvy [Formation of the category of “sustainable development of territorial communities” in the context of the European integration perspective]. *XV (XXVII) Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia " Mizhnarodne naukovo-tehnichne spivrobitnytstvo: pryntsypy, mekhanizmy, efektyvnist" – XV (XXVII) International Scientific and Practical Conference "International Scientific and Technical Cooperation: Principles, Mechanisms, Efficiency"* (Kyiv, 14–15 bereznia 2019 r.) (pp. 32–33). Kyiv. Available at: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/99f58b8c-5be5-424f-b472-f29c1c885b70/content> (in Ukrainian)
8. Blishchuk, K.M. (2024). Stalyi rozvytok terytorialnykh hromad v konteksti detsentralizatsiinykh zmin [Sustainable development of territorial communities in the context of decentralization changes]. *Economic space*. vol. 190. pp. 104–107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-19> (in Ukrainian)
9. Agenda 21: Programme of Action for Sustainable Development. United Nations Conference on Environment and Development. Rio de Janeiro, 1992. Available at: <https://sustainabledevelopment.un.org/outcomedocuments/agenda21>
10. Global indicator framework for the Sustainable Development Goals and targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development. United Nations. (2021). Available at: <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/>
11. Ihnat, O. & Mamatova, T. (2022). Spivrobitnytstvo terytorialnykh hromad zadlia zabezpechennia stiikosti ta staloho rozvytku [Cooperation of territorial communities to ensure resilience and sustainable development]. *Knowledge, Education, Law, Management*. vol. 5. pp. 109–116. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.5.18> (in Ukrainian)
12. Fedyna, S. (2019) Formuvannia systemy indyikatoriv staloho rozvytku dlia otsiniuvannia biosotsialnoi ekonomiky [Formation of a system of sustainable development indicators for assessing the biosocial economy]. *Mechanism of economic regulation*. vol. 4. pp. 129–137. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2019.86.13> (in Ukrainian)
13. Medvid, V. Yu. (2024). Monitorynh sotsialno-ekonomichnoho rozvytku terytorialnykh hromad: teoretyko-metodychni aspekty [Monitoring the socio-economic development of territorial communities: theoretical and methodological aspects]. *Bulletin of Poltava State Agrarian University. Series "Public Management and Administration"*. vol. 2. pp. 62–57. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2024.2.7> (in Ukrainian)
14. Pohorelov, D.V. (2025). Monitorynh staloho rozvytku: yaka model ye naibilsh efektyvnoiu dlia ukrainy? [Sustainable development monitoring: which model is the most effective for Ukraine?]. *Business Inform*. vol. 7. pp. 23–28. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-7-23-28> (in Ukrainian)
15. Pro tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 30.09.2019 roku. № 722/2019 [On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period until 2030: Decree of the President of Ukraine dated September 30, 2019. No. 722/2019]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019/card2#Card> (in Ukrainian)
16. Artemenko, V. B. (2006). Indykatory stiikoho sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv [Indicators of sustainable socio-economic development of regions]. *Regional economy*. vol. 2. pp. 90–97. Available at: <https://re.gov.ua/re00/p41ar> (in Ukrainian)
17. Posylennia bezpeky ta stiikosti hromad dlia maibutnoho vidnovlennia: dosvid VNG International [Strengthening community safety and resilience for future recovery: VNG International experience] (2026). Hromadskyi prostir – Public space. Available at: <https://www.prostir.ua/?news=posylennya-bezpeky-ta-stiikosti-hromad-dlya-majbutnoho-vidnovlennya-dosvid-vng-international> (in Ukrainian)
18. Bezpeka v hromadi [Community Safety] (2020). Available at: <https://cop.org.ua/ua/> (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 16.02.2026

Дата прийняття статті: 02.03.2026

Дата публікації статті: 17.03.2026